

המציאות היהודית

כד תשרי – טו מר-חשון תשס"ז • דו ירחון של ועד הקהילות היהודיות ברומניה

האידיאולוגיות המדיניות במאה

ה-19 ובמאה ה-20

תחת הכותרת הנ"ל נערך בעיר קלוז'ו-נאפוקה הכינוס השנתי של המכון ליהדות ולהיסטוריה יהודית "ד"ר משה כרמילי", בחסות אוניברסיטת "באבש-בוליאיי" בעיר זו. הוצגו 20 עבודות מדעיות שנערכו בידי חוקרים רומנים ומארחות אחרות. בין הנושאים שנדונו: הרצאות על אישיותו ותפקידו של קונסטנטין דוברוגיאנו-גריאה; נגיעה ביקורתית בתפקיד יהודי רומניה בתנועה הקומוניסטית, מתוך ניסיון לתאר את הסביבה היהודית שבה הם צמחו - חסידות, השכלה או בעלת כיוון אחר - והכיוון הקומוניסטי שאימצו לעצמם; עבודות מוקדשות למנהיגים יהודים כגון תאודור הרצל, דוד בן גוריון או אדולף כרמייא; בסיס הקמתה של מדינת ישראל ועוד. לאחר ההרצאות נערכו דיונים והצעות לסדר, אלא שלדברי ד"ר הארי קולר, מחבר הכתבה, ניתן להם זמן קצר מדי.

ביקורת לנוכח תופעות אנטישמיות

המדור "הכרוניקה של האנטישמיות" בגיליון זה מכיל ניתוח של צדדים חדשים בתופעת האנטישמיות, למשל בתיאטרון (כפי שהודגם בפסטיבל התיאטרון באדינבורו) או בהתייחסות האנטי ישראלית של מספר אנשי אקדמיה בריטים. פרסמנו גם הבעת עמדה נגד מאמר אנטי ישראלי רווי ארס ושקרים, שהופיע בכתב עת בשפה ההונגרית בטרנסילבניה ("ארדלי נאפלו"). את העמוד משלימות שתי ידיעות: על אודות ניסיון להתקפת טרור נגד יהודים בפראג והצהרת הנשיא שיראק נגד דעות קדומות בענייני דת.

הכינוס הרביעי של ועד ההנהלה של פדרציית הקהילות היהודיות ברומניה

הסעיף הראשון בסדר היום היה סיכום הנושאים שהושגו ואלה שלא הושגו במהלך השנה שחלפה מאז בחירת ההנהלה החדשה (דיווח - יו"ר הפדרציה ד"ר אורל ויינר). בין ההישגים צוינו: • עיבוד ואימוץ מסמכים חשובים לפעילות הפדרציה (התקנון, מבנה הארגון החדש, שימור המורשת התרבותית); • הערכת הנכסים; • תקציב 2006; • חתימת ההסכמים לשיתוף פעולה עם הוועד היהודי האמריקני ועם התאחדות הקהילות והארגונים היהודיים במדינת מולדובה; • קידום השקיפות והמידע על פעילות הפדרציה; • פיתוח הזהות היהודית והמאבק באנטישמיות; • השקת התוכנית "איוור-יודאיקה"; הרחבת היחסים בין הפדרציה לבין מוסדות הממשל, נציגי הדתות וארגוני המיעוטים הלאומיים ועוד. בין התוכניות שלא הושגו: • השתתפות בלתי מספקת של היהודים בחיים הקהילתיים, קביעת ערך הנכסים, המאבק באנטישמיות ובהכחשת השואה; • המספר הקטן מדי של פעילים בתחום הדתי ועוד. נושאים אחרים שנדונו: • מצב התקציב של הפדרציה בשנה זאת והצעת התקציב החדש; • ציון יום השואה ברומניה; • הגברת השיתוף בין הפדרציה לבין הגויינט (מנהל הגויינט ברומניה, ז'ורז' דינר) ועוד.

דעת הקהל ברומניה צופה בקוצר רוח במהלך הימים שנתרו עד ה-1 בינואר 2007, כאשר תאושר באופן רשמי כניסת ארצנו אל בין המדינות החברות באיחוד האירופי. את ההמתנה מלווה ביטחוננו שאכן יש לנו נכסים רוחניים העומדים בדרישות הערכיות הגבוהות ביותר ברמה אירופית. הוכחות מצוינות לקיומם של נכסים אלה הוצגו באחרונה בתערוכה שהוקדשה ליחסי הגומלין ההיסטוריים

נימוקים למען המפגש עם האיחוד האירופי

והאמנותיים, המסמכים מאתיים שנות דו-שיח פורה רומני-צרפתי. מסמכים מארכיונים, תצלומים ופריטים אישיים, הדגימו את הקשרים ההדוקים בין מדינאים משתי הארצות, החל מתקופת התנועות הפוליטיות משנת 1848. בזה אחר זה גדלו דורות ברוח רעיונות החירות והדמוקרטיה שהטיפו מורים נעלים דוגמת מישלה או אדגר קינה הצרפתים. יוצרים רומנים מתחומי יצירה מגוונים פיתחו את אישיותם בבתי ספר ובאווירה של פאריס וביניהם סופרים, יוצרי אמנות פלסטית, מוזיקאים ושחקנים. ודי להזכיר מתוכם את שמותיהם של ז'ורז' אנסקו, בראנקושי, איוג'ין יונסקו, צ'וראן, בנימן פונדאן או טריסטן צארה.

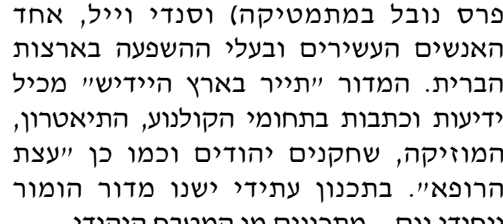
יושבי ראש של קהילות על בעיותיהם אנשים בני זמננו

שלושה יושבי ראש של קהילות ומזכיר קהילה - מן הערים אראד, גאלאצי, דורוהוי וראדאוצי - מתוודים בעמודי "אנשים בני זמננו". והרי אחדים מן הרעיונות שבאים לידי ביטוי בשלושה מתוך ארבעה ראיונות אתם: מה זה אומר להיות מנהיג קהילה, כיצד עליך לפעול ומה הצלחת להגשים, באילו קשיים נתקלים, טיב היחסים בין יו"ר קהילה לבין נכבדיה, וראשית לכל - איזה תפקיד יש ליהדות ולחינוך היהודי בחיי הקהילה. הפעם מעלה פרופ' ינקו איסידור, יו"ר קהילת דורוהוי, גם פן שונה בפעילותו - הניסיונות להעניק אופי יותר חדיש לבית הבראה של הפדרציה באתר הנופש בורסק. את שורת האנשים בני זמננו משלים דיוקנה של הצעירה המשוררת סימונה ניסטור, אשר הציגה יותר מ-20 תערוכות אישיות ברומניה ובחו"ל ואשר כתבה שתי מונוגרפיות על "עמיתותיה למקצוע" מיליצה פטראסקו ואירינה קודריאנו, שתיהן תלמידותיו של האמן בראנקושי.

עמודים חדשים בעיתוננו

מתוך רצון להשביע את הטעמים השונים של הקוראים התעשר העיתון בשני עמודים חדשים - אחד מוקדש לענייני מדע ועמוד שכותרתו "תייר בארץ היידיש". בעמוד המדע תוכלו לקרוא ראיון עם רוג'ר קורנברג, חתן פרס נובל 2006 בכימיה, רשימת חתני פרס נובל היהודים לאורך השנים, וכמו כן דיוקנאות קצרים של אישים יהודים מצליחים: גריגורי פרלמן שזכה בפרס פילד (מעין פרס נובל במתמטיקה) וסנדי וייל, אחד האנשים העשירים ובעלי ההשפעה בארצות הברית. המדור "תייר בארץ היידיש" מכיל ידיעות וכתבות בתחומי הקולנוע, התיאטרון, המוזיקה, שחקנים יהודים וכמו כן "עצת הרופא". בתכנון עיתידי ישנו מדור הומור ייחודי וגם... מתכונים מן המטבח היהודי.

בעמוד "יודאיקה" מופיע בגיליון הנוכחי מגוון של נושאים: על אודות שושלת החשמונאים; בן זכאי כמושיע של הוראת היהדות; האיסיים הרב יודאיקה נתן נ' האנובר - מלומד, מקובל בן המאה ה-17, רועה רוחני של קהילות יהודיות במולדובה במשך 14 שנים. לא נפקד מקומם של "דברי תורה" (הרהורי הגות תנ"כית מאת אינג' ברוך טרקטין) עם פרשיות "וירא", "חיי שרה" ו"תולדות".

יהודי רומניה ומדינת מולדובה החליטו להדק שיתוף פעולה

חתימת ההסכם לשיתוף פעולה בין הפדרציה של הקהילות היהודיות ברומניה לבין התאחדות הארגונים היהודיים במדינת מולדובה (א.א.ק.א.ר.מ.) נערכה ב-25 באוקטובר במרכז התרבות הקהילתי. סגן יו"ר הפדרציה, אינג' פאול שוורץ, הציג את משלחת "א.א.ק.א.ר.מ." בראשות יעקב טיכמן, יו"ר ההתאחדות, בעל תפקיד חשוב בחיים הפוליטיים, הכלכליים והתרבות; תאודור מגדר, מיוזענו משכבר, המשמש יועץ ראשי ליו"ר; גאלינה קרגר, מנהלת הפעלה של "א.א.ק.א.ר.מ.". יו"ר הפדרציה, ד"ר אורל ויינר, הביע את הערצתו לבעל התפקיד המקביל במדינת מולדובה וציין כי תאודור מגדר היה "אדריכל הצללים" של ההסכם הנוכחי. יעקב טיכמן העריך כי ההסכם יתרום לשיפור היחסים בין הפדרציה וההתאחדות, כמו גם בין שתי הארצות, והזמין משלחת של הפדרציה לביקור גומלין. על חשיבותה של חתימת עמדו עו"ד יוליאן סורין, יועץ היו"ר; גנרל מיחאי יונסקו, מנהל המכון הלאומי לחקר השואה ברומניה; אינג' אוסי לזר, יו"ר קהילת יהודי בוקרשט; הרב אברהם ארנפלד; חוזה יעקובסקו, יו"ר פורום בני ברית ברומניה; אריקה ון גלדר, יו"ר כבוד של הפורום. השתתפו גם נציגי הנשיאות והממשל, איוג'ין פוטאק ודן ינקו.

